

FOTÓ, FILM-, HANGFELVÉTEL KÉSZÍTÉS és FELHASZNÁLÁS tudnivalói

A természetes személy **képmása**, **hangja**, illetve a róla készült fénykép (**álló- vagy mozgókép**) a GDPR fogalomhasználata értelmében **személyes adat**, így a fotó, film- és hangfelvétel készítése, rögzítése továbbá az azzal végzett művelet **adatkezelésnek minősül** (GDPR 4. cikk 1. és 2. pont).

Függetlenül a GDPR rendelet előírásaitól, az álló- és mozgókép készítésére, valamint felhasználásra már 2018. május 25. előtt is igen szigorú szabályok vonatkoztak. Képmás vagy hangfelvétel **készítéséhez** és **felhasználásához** az érintett személy **hozzájárulására** volt és **van szükség**. Különösen ügyelni kell a **18 év alattiakról** képmás készítésével és nyilvánosságra hozatalával, ugyanis ebben az esetben a **szülői felügyeleti jogot** gyakorló személy **engedélye** szükséges ahhoz, hogy a hozzájárulás érvényes legyen. Kivételt képeznek a tömegfelvételek és a közszereplő nyilvános közéleti szerepléséről készült felvételek. Szintén nem vonatkozik a képmás nyilvánosságra hozatalának tilalma a nyilvános eseményekről, rendezvényekről, táj- és utcarészletekről készült felvételekre, amikor az ábrázolás módja nem egyéni és a felvétel összehatásában örökíti meg a nyilvánosság előtt lezajlott eseményeket.

Az Adatkezelő által szervezett rendezvényen, eseményen (ballagás, fesztivál, ünnepség, közösségi élet bemutatása, fellépések, stb.) a résztvevőket vagy törvényes képviselőiket (a felvétel készítésével Érintetteket) **előzetesen**, megfelelő formában és legfőképp igazolható módon szükséges **tájékoztatni** a felvételek készítés tényéről, módjáról és az adatkezelés egyéb körülményéről. Mint az összes többi adatkezelés esetében itt is elsődleges szempont az **adatkezelés céljának** meghatározása! (fotó, film stb..készítés, közzététel stb.) Cél nélkül nem törvényszerű adatkezelést folytatni! A tájékoztatásban pontosan meg kell jelölni, hogy ki, milyen célból, milyen jogalappal készít felvételt, hogyan és mennyi ideig kezeli azokat, milyen címzett(ek) részére és milyen célból adhatja át, valamint, hogy milyen felületen teszi közzé vagy használja fel. Amennyiben az adatkezelés egyszerre több célt is szolgál, a hozzájárulást az összes adatkezelési célra be kell szerezni!

Ugyanezen elvek és elvárások mentén, az ügymenet során rögzített **hangfelvétellel végzett tevékenység** is **adatkezelésnek** minősül, mivel ezeken a felvételeken a rögzített adat (név, személyazonosításra alkalmas egyéb adat, hang) is személyes adatnak minősül, ezért ezekre a felvételekre is vonatkozik az adatvédelmi rendelet. Természetesen, amennyiben a tevékenységet a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV., vagy az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény vagy egyéb törvény, rendelet szabályozza, úgy javasolt az adatkezelésre vonatkozó törvényi, rendeleti előírások és a GDPR rendelet által elvártak összehangolása.

Amennyiben az Adatkezelő **nem saját tulajdonú eszközeivel** készíti a felvételeket, hanem például egy munkavállalója eszközével, úgy ezek jogszerű használatához mindenképp **javasolt** egy erre vonatkozó **belső szabályzat készítése**. Amennyiben a felvételek készítésével, **megbízási szerződéssel** egy **külső** természetes vagy jogi személyt, közhatalmi szervet, ügynökséget vagy bármely egyéb szervet **bíz meg**, ne feledkezzen meg a megbízási szerződés mellé **adattfeldolgozói vagy közös adatkezelői szerződést** is készíteni, melyre mintát talál az AkTA rendszerben az „Adattfeldolgozó” vagy „Közös adatkezelés” mappában. Természetesen amennyiben a megbízási szerződés tartalmazza az adatkezelésre vonatkozó rendelkezéseket, nem szükséges külön dokumentumot készíteni. A témával kapcsolatban bővebb leírást a 9. pontban talál.

1. Egyéni kép- és hangfelvétel

Képmás vagy hangfelvétel készítéséhez, illetve felhasználásához, közzétételhez az érintett személy igazolható **hozzájárulása szükséges**. Azonban a fent említett cselekmény két különálló adatkezelés (készítés; közzététel), amihez két külön hozzájárulás szükséges, hisz előfordulhat, hogy az érintett hozzájárul a felvétel készítéséhez, de a közzétételhez már nem. A hozzájárulás az érintett akaratának önkéntes, határozott és **megfelelő tájékoztatáson alapuló** egyértelmű kinyilvánítása, amellyel beleegyezését adja a rá vonatkozó személyes adatok kezeléséhez. Ezért amennyiben mindkét adatkezelést végzi, egyéni felvételek készítésénél javasolt minimum két hozzájárulást kérnie, az egyiket a felvétel készítéséhez, a másikat pedig a felvétel nyilvánosságra hozatalához. 18 év alattiakat esetében a szülői felügyeleti jogot gyakorló személy engedélye szükséges. Ezen kívül tájékoztatnia kell az érintettet az őt megillető jogairól, többek közt a tiltakozásról és a hozzájárulás visszavonásának lehetőségéről. Érdemes már előre számításba venni ennek az esetleges későbbi lehetőségét, és az adatkezelést úgy megszervezni, illetve kialakítani, hogy ennek teljesítése a későbbiek folyamán ne okozzon felesleges költséget vagy többlet feladatot.

Amennyiben az érintett tájékoztatása egy esetleges kapcsolati hiány miatt nem lehetséges, akkor a személyes adatot tartalmazó felvételt törölni vagy anonimizálni szükséges, személyazonosításra alkalmatlanná kell tenni maszkolással vagy esetleg egy kisebb pixelszám alkalmazásával (mint például a Googlestreet view felvételeken).

2. Rendezvények kép- és hangfelvételei

A résztvevőket **előzetesen**, megfelelő formában és igazolhatóan szükséges **tájékoztatni** arról, hogy a rendezvényről felvétel készül, melyen esetlegesen szerepelni fognak. A tájékoztatóban fel kell tüntetni, a már fent részletezett minden lényeges tényt és adatot az adatkezelés **céljával és jogalapjával** együtt. Amennyiben a rendezvény meghívásos alapú, ezt célszerű már ott közölni. Ebben az esetben a rendezvényre látogató az előzetes tájékoztatás alapján eldöntheti, hogy belép-e a felvétel készítéssel érintett területre vagy sem. Nem szabad megfélemlíteni arról, hogy ezen esetben is biztosítani kell az érintetti jogokat. A későbbi problémák elkerülése végett, ezekre a lehetséges kérésekre javasolt figyelemmel lenni és felkészülni rá, egy esetleges semleges terület kijelölésével. Azonban figyelni kell rá, hogy ezzel kapcsolatosan az Érintettet nem érheti semmilyen hátrány!

Amennyiben a rendezvényre nem lehet belépni úgy, hogy a kép/videó készítése kizárható lenne, akkor **önkéntes hozzájárulásról**, mint adatkezelési jogalapról **nem beszélhetünk**. Ebben az esetben az Adatkezelő vagy harmadik személy jogos érdeke lehet a jogalap az adatkezeléshez. Ha pedig a **jogos érdek lesz a jogalap**, akkor **érdekmérlegelési tesztet kell végezni**, melyről az érintetteket szintén tájékoztatni kell. Felhívánk a figyelmet arra, hogy ezen jogalap alkalmazása csak kellő körültekintés esetén javasolt, tekintettel arra, hogy a jogos érdek alátámasztására ritkán lehet olyan helytálló indokot találni, mely alapján az érintett érdekei és alapvető jogai nem élvezhetnek elsőbbséget az adatkezelő érdekével szemben. Az érdekmérlegelési tesztnek ki kell térni olyan tényezőkre, amelyek az adatkezelés jogszerűségét támasztják alá (pl. a célunknak megfelelő feltételek, tárolási idő meghatározása stb.) Ezzel kapcsolatosan segédanyagot talál az „Érdekmérlegelés” mappában vagy kérheti a munkatársaink segítségét. A közhatalmat gyakorló, közfeladatot ellátó szervek ezt az adatkezelési jogalapot nem alkalmazhatják!

3. Nyilvános rendezvények kép- és hangfelvételei

Sokszor nem életszerű vagy kivitelezhető, hogy nyilvános rendezvényeken történő fénykép-, videó készítés esetén az Adatkezelő a rendezvény megkezdése előtt egy, minden részletre kiterjedő tájékoztatás tudjon nyújtani minden egyes résztvevő számára. Ezért inkább javasoljuk, hogy az Adatkezelő már a **rendezvény meghirdetése során, a rendezvényt hirdető felületen** nyújtson egy írásbeli **rövid tájékoztatást** az adatkezelés tényéről, módjáról, a fentebb már részletezett adatokkal együtt. (adatkezelő kiléte, adatkezelés célja, jogalapja, időtartama, felhasználása stb.) Itt sem szabad megfeledkezni arról, hogy a rögzítés és az esetleges közzététel, két külön adatkezelés! Más megőrzési idővel, tárolással, hozzáféréssel stb. Itt is fontos közzétenni, hogy az érintett milyen módon kérheti, hogy a felvétel ne kerüljön nyilvánosságra, illetve mi a lehetőség a felvétel törlésére, továbbá a részletes és minden releváns ténytet tartalmazó adatkezelési tájékoztató hol ismerhető meg. (például a honlapon).

A megfelelő és előzetes tájékoztatás lehetőséget nyújt arra, hogy a résztvevő a tájékoztatás alapján eldöntse, hogy belép-e a felvétel készítésével érintett területre vagy sem. Itt sem szabad elfelejteni, hogy ezen esetben **is biztosítani kell az érintetti jogokat**. A későbbi problémák elkerülése végett, ezekre a lehetséges kérésekre javasolt itt is figyelemmel lenni és felkészülni rá, egy esetleges semleges terület kijelölésével. Azonban figyelni kell rá, hogy ezzel kapcsolatosan az Érintettet nem érheti semmilyen hátrány!

Amennyiben a rendezvényre nem lehet belépni úgy, hogy a kép/videó készítése kizárható lenne, akkor **önkéntes hozzájárulásról**, mint adatkezelési jogalapról **nem beszélhetünk**. Ebben az esetben az Adatkezelő vagy harmadik személy jogos érdeke lehet a jogalap az adatkezeléshez. Ha pedig a **jogos érdek lesz a jogalap**, akkor **érdekmérlegelési tesztet kell végezni**, melyről az érintetteket szintén tájékoztatni kell. Felhívánk a figyelmet arra, hogy ezen jogalap alkalmazása csak kellő körültekintés esetén javasolt, tekintettel arra, hogy a jogos érdek alátámasztására ritkán lehet olyan helytálló indokot találni, mely alapján az érintett érdekei és alapvető jogai nem élvezhetnek elsőbbséget az adatkezelő érdekével szemben. Az érdekmérlegelési tesztnek ki kell térni olyan tényezőkre, amelyek az adatkezelés jogszerűségét támasztják alá (pl. a célunknak megfelelő feltételek, tárolási idő meghatározása stb.) Ezzel kapcsolatosan segédanyagot talál az „Érdekmérlegelés” mappában vagy kérheti a munkatársaink segítségét. A közhatalmat gyakorló, közfeladatot ellátó szervek ezt az adatkezelési jogalapot nem alkalmazhatják!

4. Tömegfelvételek

Abban az esetben, ha tömegrendezvényen a rögzítés során nem az egyes emberek képmásának rögzítése az adatkezelési cél, hanem a rendezvény bemutatása, dokumentálása, az emberek sokaságának, a tömegnek az ábrázolása, **nincs szükség az érintettek hozzájárulására** a felvétel elkészítéséhez és az elkészített felvétel felhasználásához. A jogalkotó, a Hatóság és a gyakorlat sem határozott, illetve alakított ki pontos szabályt arra nézve, hogy hány embertől tekinthető egy csoport tömegnek. Ezt mindig az adott kép alapján kell eldönteni. Ha a képre nézve az emberek, mint sokaság, mint tömeg vannak jelen, tömegfelvételtől van szó. Azonban, ha a tömegből való kiemelés a képmást már egyedivé teszi, a képmás elkészítéséhez és a felhasználásához már az ábrázolt személy hozzájárulása szükséges.

A technika előhaladásával, az egyre nagyobb pixelszámú és jó minőségű felvétel készítésénél, előfordulhat, hogy egy tömegfelvételtől, személy azonosítására alkalmas egyéni felvétel készíthető. Ezért, ha kétség merülne fel abban a tekintetben, hogy az adatkezelés során jogszerű-e a felvétel közzététele, megoldás lehet, hogy az Adatkezelő határozza meg a kép felbontását. A tömegkép maradjon tömegkép és ne kerüljön fel esetleg a honlapunkra olyan mértékben nagyítható felvétel, ami alapján egy résztvevő személy

konkrétan és egyedileg is kiemelhető. Amennyiben mégis erre kerülne sor, úgy szükséges beszerezni az érintett hozzájárulását.

5. Közz szereplő nyilvános kép- és hangfelvételei

A közz szereplő nyilvános közéleti szerepléséről, **nem szükséges** sem a felvétel elkészítéséhez, sem annak nyilvánosságra hozatalához engedély, illetve **hozzájárulás** beszerzése, feltéve, hogy a felhasználás nem visszaélésszerű. A nyilvános közélet eseményein, rendezvényein résztvevő közz szereplők képei a jóhiszeműség és tisztességesség keretén belül felhasználhatók.

A közz szereplő személyek nem közz szereplői megnyilvánulása, tehát a magánélete továbbra is védett. Ha egy közz szereplő magánemberként jelenik meg a nyilvánosság előtt, úgy felvétel csak a hozzájárulásával készülhet róla. A közz szereplő képmása tehát az érintett hozzájárulása nélkül csak közz szerepléseivel összefüggésben, annak bemutatására használható fel.

6. Munkavállalóról készített kép- és hangfelvétel

A munkavállalóknak, tisztségviselőknek, nem köteleességük pózolni és arcukat adni egy-egy felvétel elkészítéséhez vagy azok közz tételéhez. Az ő esetükben is **mindig szükséges** beszerezni a **hozzájárulást** a felvétel elkészítéséhez és nyilvánosságra hozásához. A hozzájárulás beszerzése csak a fentebb már említett tájékoztatás megadása után lehetséges! Amennyiben nincs ilyen hozzájárulás (és utólag sem beszerezhető), akkor javasolt a már elkészített és közz tételt képek, videó felvételek eltávolítása vagy anonimizálása mind a hivatalos honlapról, mind az egyéb közösségi média felületekről. Nagyon ügyelni kell arra, hogy abban az esetben, ha a munkavállaló nem járul hozzá, hogy róla fénykép- vagy videófelvétel készüljön és/vagy nyilvánosságra kerüljön, vagy korábban megadott hozzájárulását visszavonja, nem érheti semmiféle joghátrány.

Érdemes azonban figyelni arra, hogy a munkavégzésre irányuló jogviszonyokban nem értelmezhető egyértelműen a hozzájárulás önkéntessége, a munkáltató és a munkavállaló közötti alá-fölérendeltségi viszonyára tekintettel. Ezért itt a hozzájárulás csak kivételes esetben szolgálhat megfelelő jogalapként az adatkezeléshez. Alapvetően csak akkor, amikor egyértelmű, hogy a munkavállaló az adatkezelés során feltétel nélküli „előnyöket” szerezhet, és nem érheti őt semmilyen hátrány az adatkezelés megtagadása vagy visszavonása esetén. Amennyiben a munkavállaló hozzájárulását kéri, és a hozzájárulás megtagadása esetén valós vagy lehetséges sérelem merül fel, akkor a hozzájárulás nem érvényes, mivel azt nem önkéntesen adták. Nem beszélhetünk hozzájárulásról, ha a munkavállaló számára nem áll fenn a visszautasítás lehetősége.

Amennyiben az önkéntes hozzájárulás a GDPR alapján nem értelmezhető, jogszabályi előírás híján az Adatkezelő vagy harmadik személy jogos érdeke lehet a megfelelő jogalap, érdekmérlegelési teszt és tájékoztatás készítése mellett. Azonban ismételten megjegyezzük, hogy a közhatalmat gyakorló, közfeladatot ellátó szervek a jogos érdeket, mint jogalapot nem alkalmazhatják! Esetükben az adatkezelés jogszerűségét a GDPR 6. cikk 1. e) pontja jelentheti, miszerint az adatkezelés közérdekű vagy az Adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladat végrehajtásához szükséges. Ettől függetlenül a közhatalmat gyakorló szerv az adatkezelés jogszerűségének bizonyítására köteles elvégezni a szükségesség és arányosság vizsgálatát. Ehhez segítséget talál az „Érdekmérlegelés” mappa „Szükségesség és arányosság vizsgálata közhatalmat gyakorló szerv esetén” dokumentumban.

7. Panasz rögzítése hangfelvétel útján

Amennyiben a panaszkezeléssel kapcsolatos törvényi rendelkezések alapján kötelező a telefonos kommunikációt hangfelvétel útján rögzíteni, és azt a törvényben meghatározott időtartamig megőrizni, úgy szükséges gondoskodni a már fent említett **tájékoztatás elkészítéséről és közzétételéről**. Itt is külön gondot kell fordítani az **érintetti jogok biztosítására**, kiemelve a hangfelvétel megismerhetőségének lehetőségét és annak módját.

8. Telefonos kommunikáció rögzítése

Amennyiben az Adatkezelő a tevékenysége során folytatott telefonbeszélgetés rögzítése mellett dönt, a fent már részletezett **tájékoztatási kötelezettség** ebben az esetben is kötelező érvényű. A hangfelvétellel rögzített telefonbeszélgetés esetén, annak megkezdésekor tájékoztatást kell adni arról, hogy a beszélgetés rögzítésre kerül, információt kell közölni az adatkezelés céljáról és jogalapjáról, a hangfelvételek megőrzéséről, azok megismerhetőségéről, valamint, arról, hogy az Érintett az adatkezeléssel kapcsolatos jogairól szóló részletes adatkezelési tájékoztatót hol találja meg.

Az adatkezelés jogalapjának meghatározásánál javasoljuk itt is kellő körültekintést. Az elvárt tájékoztatás megadása és a jogok biztosítása mellett a hozzájárulás, mint jogalap, megfelelő választás lehet abban az esetben, ha az Adatkezelő az Érintett azonosítását meg tudja valósítani és a hozzájárulás megadása is rögzítésre kerül.

Amennyiben az önkéntes hozzájárulás a GDPR alapján nem értelmezhető, jogszabályi előírás híján az Adatkezelő vagy harmadik személy jogos érdeke lehet a megfelelő jogalap, érdekmérlegelési teszt és tájékoztatás készítése mellett. Azonban ismételten megjegyezzük, hogy a közhatalmat gyakorló, közfeladatot ellátó szervek a jogos érdeket, mint jogalapot nem alkalmazhatják! Esetükben az adatkezelés jogszerűségét a GDPR 6. cikk 1. e) pontja jelentheti, miszerint az adatkezelés közérdekű vagy az Adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladat végrehajtásához szükséges. Ettől függetlenül a közhatalmat gyakorló szerv az adatkezelés jogszerűségének bizonyítására köteles elvégezni a szükségesség és arányosság vizsgálatát. Ehhez segítséget talál az „Érdekmérlegelés” mappa „Szükségesség és arányosság vizsgálata közhatalmat gyakorló szerv esetén” dokumentumban.

9. Közös adatkezelés, adatfeldolgozás, adatfeldolgozó

A címben rögzített adatkezelések esetében, általánosságban is jellemző, hogy a felvételeket, illetve a közzétételt nem közvetlenül az Adatkezelő vagy valamely munkavállalója készíti, végzi. Ezért az Adatkezelőnek kellő gondossággal kell eljárnia ezekben az adatkezelésben már az esemény megtervezésénél.

Attól függően, hogy a fotós, videós, tv-, rádió közvetítő, live streaming cég stb.. számára az Adatkezelő milyen megbízást, illetve utasítást ad, az előbbieket lehetnek Adatfeldolgozók vagy Közös Adatkezelők.

„adatfeldolgozó”: az a természetes vagy jogi személy, közhatalmi szerv, ügynökség vagy bármely egyéb szerv, amely az **Adatkezelő nevében** személyes adatokat kezel;

Alap esetben az adatkezelés célját az Adatkezelő határozza meg, és az adatkezelésre vonatkozó döntéseket (beleértve a felhasznált eszközt) szintén ő hozza meg. Ebből kiindulva, amennyiben az Adatkezelő pontos utasítást ad az adatkezelésre vonatkozólag (pl.: szeretné, ha a fotós digitális kamerával

csinálna 5 csoportképet és a rendezvényt is végig fényképezné; mindenkit kérdezzen meg, hogy csinálhat-e képet; a fényképeket e-mailben szeretné megkapni, miután átküldte törölje; szeretne még drónfelvételt is kb. 10 perces videóban, amit szintén e-mailben küldjön meg, majd töröljön; alvállalkozót nem alkalmazhat, az adatokat tárolja biztonságosan és készítsen mentést, amit töröljön az adatok átadásakor), a fotós Adatfeldolgozó lesz.

Abban az esetben, ha az Adatkezelő a megbízás során csak annyit közöl, hogy jöjjön és készítsen képet, a fotós és a megbízást adó Adatkezelő, Közös Adatkezelők lesznek.

„közös adatkezelő”: az az adatkezelő, aki vagy amely - törvényben vagy az Európai Unió kötelező jogi aktusában meghatározott keretek között - az adatkezelés **céljait és eszközeit** egy vagy több másik adatkezelővel **közösen határozza meg**, az adatkezelésre (beleértve a felhasznált eszközt) vonatkozó döntéseket egy vagy több másik adatkezelővel **közösen hozza meg és hajtja végre vagy hajtja végre az adatfeldolgozóval**;

A témával és a további teendőkkel kapcsolatosan bővebb anyag az AkTA rendszer „Adatfeldolgozó”, „Közös adatkezelés” mappában található.

Ismételten felhívánk a figyelmet arra, hogy faji vagy etnikai származásra, politikai véleményre, vallási vagy világnézeti meggyőződésre vagy szakszervezeti tagságra utaló személyes adatok, valamint a természetes személyek egyedi azonosítását célzó genetikai és biometrikus adatok, az egészségügyi adatok és a természetes személyek szexuális életére vagy szexuális irányultságára vonatkozó személyes adatok kezelése tilos! Ezek kezelése különleges eljárást igényel. Amennyiben olyan rendezvény kerülne dokumentálásra, amelyből ezen különleges adatokra vonatkozóan következtetés vonható le, különösen körültekintően kell eljárni. Ezekben az esetekben az adatkezelés jogalapja soha nem lehet az adatkezelő vagy harmadik személy jogos érdeke!

Az elkészített **felvételek tárolása, felhasználása és megsemmisítése fokozott figyelmet igényel**. Javasoljuk, hogy a felvételek tárolására (többek közt az Érintetti jogok érvényesítése folyamán, törlési kérés egyszerűbb teljesíthetősége végett) készítsen egy jól áttekinthető, strukturált mappaszerkezetű nyilvántartást.

Gondolja át, tevékenységével kapcsolatban Ön milyen adatkezelést végez. Gondolat ébresztőként néhány példa:

- intézmény, cég, település életét bemutató felvételek
- intézmény, cég, település belső rendezvényeinek felvételei
- intézmény, cég, település hivatalos rendezvényeinek felvételei
- minőségbiztosításhoz szükséges hangfelvételek készítése
- nyilvános rendezvényeken készült felvételek stb...

Rögzítse fel az AkTA rendszerbe külön-külön valamennyi Ön által végzett adatkezelést, ami

- álló-, mozgókép vagy hangfelvétel készítésével
- álló-, mozgókép vagy hangfelvétel felhasználásával, nyilvánosságra hozatalával
- panasz vagy panaszkezelés rögzítéssel
- egyéb telefonos kommunikáció rögzítésével kapcsolatos.

Az adatkezelések berögzítését követően tudjuk elkészíteni az ahhoz kapcsolódó dokumentumokat. Kérdés esetén keresse ügyfélszolgálatunkat!